

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88

overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Remco Reurink
telefoon 038 499 89 88
R.Reurink@overijssel.nl
Zaaknummer 5203674

Gemeente Hengelo
De heer T.H. Timmers
Postbus 18
7550 AA HENGELO OV

Datum	Kenmerk	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
22.07.2019	2019/0038827	1 van 16		2 januari 2019	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer Timmers,

U heeft, namens de gemeente Hengelo, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 2 januari 2019² ontvangen. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag is in verband met de sloop van twee schuren aan de Schalmedenweg 6 in Hengelo. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Wij verlenen u een ontheffing⁴ van verbodsbepalingen voor een soort van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop van twee schuren aan de Schalmedenweg 6 in Hengelo.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van de ontheffing:

- De figuren 1 en 2 van het rapport 'Mitigatieplan vleermuizen Schalmedenweg 6 Hengelo', van 6 december 2018;
- Paragraaf 3.2 op bladzijde 33 en 34 van het kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

Deze ontheffing is geldig vanaf 1 oktober 2019 tot en met 1 oktober 2023.

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid van de Wnb.

² EDO-kenmerk 2019/0000262.

³ EDO-kenmerk 2019/0115071 en 2019/0115083.

⁴ Op basis van art. 3.8, eerste lid van de Wnb.

⁵ Art. 3.5, vierde lid van de Wnb.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

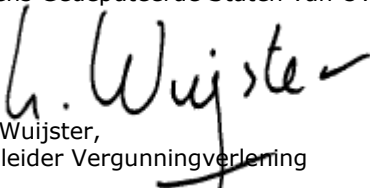
U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁶. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 2.948,00.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Remco Reurink, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 89 88. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2019-000107 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Ligging plangebied
Bijlage 4	Locatie vleermuiskasten en aanplant houtsingel
Bijlage 5	Vleermuisvoorzieningen in nieuwbouw (woonhuis of bijgebouw)

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo;
- Jansen en Jansen Groenadviesbureau, dhr. Jansen, Velddijk 7a, Holten.

⁶ Belastingverordening Overijssel.

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.
Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 - 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact opnemen met het bevoegd gezag? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het Overijssel Loket is bereikbaar via de telefoon onder nummer 038 499 88 99 of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl.

Neem ook contact met ons op als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Afhankelijk van de situatie kan een wijziging van de ontheffing nodig zijn of moeten extra maatregelen worden genomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Als u het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan moet u dit ter goedkeuring voorleggen aan de provincie. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem voor overleg contact op met het Overijssel Loket.
2. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende(rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
3. Minimaal een week voor aanvang van de werkzaamheden dient u de datum van de start te melden bij het meldpunt. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief een telefoonnummer;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige, inclusief een telefoonnummer;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2019/0038827).

Gewone dwergvleermuis

4. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis. De voortplantingsperiode loopt globaal van half mei tot en met augustus. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige⁷ op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
5. Conform bijlage 4 van dit besluit heeft u 8 tijdelijke houten vleermuiskasten geplaatst. Deze vleermuiskasten mogen buiten de kwetsbare perioden verwijderd worden indien:

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanden waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

- De permanente voorzieningen (voorschrift 7) minimaal zes maanden aanwezig zijn in het nieuwe woonhuis of bijgebouw.
 - De vleermuiskasten niet in gebruik zijn door vleermuizen. Voorafgaand aan het verwijderen wordt eerst een inspectie uitgevoerd door een ecologisch deskundige of de kasten in gebruik zijn. Indien de kasten niet in gebruik zijn door vleermuizen, kunnen de kasten worden verwijderd.
6. Minimaal 3 tot 5 dagen voor de sloopwerkzaamheden dienen de (potentiele) paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in de veeschuren ongeschikt gemaakt te worden. Het ongeschikt maken moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige, onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 graden Celsius, weinig wind en maximaal motregen) in de periode april tot en met half mei of de periode 15 oktober tot en met eind november. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden door delen van het dak te openen, zodat er een luchtstroom in de stal ontstaat. Tevens dient u extra tocht en lichtinval te creëren door plaatmateriaal te verwijderen langs (binnen)muren en langs dakranden en dergelijke. Na het ongeschikt maken moet na minimaal drie dagen een controle worden uitgevoerd met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige(n). Indien alsnog vleermuizen worden aangetroffen, dan moeten extra maatregelen getroffen worden om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. De ecologisch deskundige bepaalt dat. Deze procedure dient herhaald te worden totdat geen exemplaren meer waargenomen worden. De werkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.
7. Conform bijlage 5 van dit besluit dient de nieuwbouw (woonhuis of bijgebouwen) op de locatie van de veeschuren voorzien te zijn van permanente voorzieningen middels een spouwmuur en/of gevelbetimmering en/of inmetselekasten.
- In het geval van paarverblijfplaatsen in spouwmuren; minimaal 10 vierkante meter verdeeld over twee zijden van het gebouw;
 - In het geval van paarverblijfplaatsen achter gevelbetimmering; minimaal 10 vierkante meter verdeeld over twee zijden van het gebouw;
 - In het geval van paarverblijfplaatsen middels inmetselekasten; minimaal vier inmetselekasten verdeeld over twee zijden van het gebouw.
- De exacte locatie dient bepaald te worden door de ecologisch deskundige. De permanente vleermuisvoorzieningen moeten uiterlijk in april 2022 aanwezig zijn.
8. U dient in de koopovereenkomst met de toekomstige eigenaar van de nieuwbouw op te nemen dat de permanente voorzieningen uit voorschrift 7 geplaatst worden en permanent aanwezig blijven. Indien de toekomstige eigenaar van de woning de koopovereenkomst niet nakomt wat betreft het plaatsen van de permanente voorzieningen, dan moet u ervoor zorgen dat de toekomstige eigenaar de koopovereenkomst op dit punt nakomt.
9. Conform bijlage 4 van dit besluit dient u een houtsingel aan te planten. Deze houtsingel dient aaneengesloten te zijn. De hoogte moet minimaal 4-5 meter zijn. Uiterlijk op 1 mei 2020 dient deze houtsingel aangeplant te zijn. Hiervoor dient u een instemmingsverklaring op te stellen met de nieuwe eigenaar.
10. Het is tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden niet toegestaan om het erf te verlichten met bouwlampen tussen zonsondergang en zonsopgang.

Overige zaken

11. De adviserend ecooloog moet een ecologisch logboek bijhouden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. In ieder geval dient opgenomen te worden hoe en op welke wijze de veeschuren ongeschikt zijn gemaakt (voorschrift 6), waar de permanente vleermuisvoorzieningen zijn gerealiseerd (voorschrift 7), en hoe u kan borgen dat de permanente vleermuisvoorzieningen en de houtsingel werkelijk geplaatst gaan worden (voorschriften 8 en 9). Het ecologisch logboek dient aanwezig te zijn op de werklocatie.

BIJLAGE 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluiten de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	7
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	7
A1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	7
A1.2	Doelstelling van het project	7
A1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	7
A1.4	Periode	7
A1.5	Onderliggende documenten	7
A1.6	Aanvullende gegevens	7
A2	Bevoegdheid	7
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	7
A3	Procedure	8
A3.1	Overeenstemming andere provincie	8
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
A4	Toetsingskader soorten	8
A4.1	Wettelijke regels	8
A4.2	Provinciaal beleid	8
A4.2.1	Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	8
A4.2.2	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	9
B	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	9
B1	Inhoudelijke beoordeling	9
B1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	9
B1.1.1	Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	9
B1.1.2	Beoordeling uitgevoerd onderzoek	9
B1.2	Invloed van het project op betrokken soorten	9
B1.2.1	Effectbeoordeling in de aanvraag	9
B1.2.2	Toetsing van de effectbeoordeling	10
B1.3	Alternatieven voor realisatie van het project	11
B1.3.1	Alternatievenafweging in de aanvraag	11
B1.3.2	Toetsing van de alternatievenafweging	11
B1.4	Wettelijk belang van het project	12
B1.4.1	Motivatie wettelijk belang in de aanvraag	12
B1.4.2	Toetsing aan wettelijk belang	12
B1.5	Beoordeling staat van instandhouding	12
B1.6	Toetsing aan overige vereisten	12
B1.7	Eindconclusie toetsing	12
B1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden	12
C	Slotconclusie	12

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het plangebied ligt aan de Schalmedenweg 6 in Hengelo. Binnen het plangebied zijn twee voormalige veeschuren aanwezig, zoals weergegeven in bijlage 3 van dit besluit. Op hetzelfde erf staat het woonhuis met enkele opstallen, maar deze vallen buiten het plangebied.

Het voornemen is om de twee veeschuren te slopen en om op de vrij gekomen locatie een nieuwe woning te bouwen. Ingrepen die hierbij onder meer worden uitgevoerd zijn:

- Slopen van de bestaande opstallen;
- Verwijderen van de bestaande terreininrichting;
- Bouwrijp maken van het terrein;
- Realiseren van nieuwe bebouwing;
- Veranderen van de terreininrichting.

De sloop van de twee veeschuren wordt gestart vanaf 15 oktober 2019. Vervolgens wordt ter plekke een nieuwe woning gebouwd.

A1.2 Doelstelling van het project

De gemeente Hengelo heeft in verband met de stadsuitbreiding voor de woonwijk Dalmeden het agrarische bedrijf aan de Schalmedenweg 6 aangekocht. Het woonhuis en de opstallen zijn nog in eigendom van de verkoper. Een groot deel van de aangekochte gronden is nodig voor de realisering van de woonwijk Dalmeden. De twee veeschuren worden gesloopt in het kader van de Rood-voor-Rood regeling.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁸.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode vanaf 15 oktober 2019. U heeft geen einddatum opgegeven.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Rapport 'Quicksan flora en fauna Schalmedenweg 6 Hengelo', van 11 januari 2018;
- Rapport 'Vervolgonderzoek vleermuizen Schalmedenweg 6 Hengelo', van 10 oktober 2018;
- Rapport 'Mitigatieplan vleermuizen Schalmedenweg 6 Hengelo', van 6 december 2018;
- Asbestinventarisatierapport door Bestvision Asbestconsultants bv, van 17 april 2018;
- Het bestemmingsplan 'Veegplan Buitengebied 2014', vastgesteld op 19 april 2016.

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 2 januari 2019 ontvangen. Op 1 april 2019 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 10 april 2019⁹ ontvangen.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹⁰. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

⁸ Art. 3.5, vierde lid van de Wnb.

⁹ Ons kenmerk 2019/0115071 en 2019/0115083.

¹⁰ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹¹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹² zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7).

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

¹¹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹³ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁴ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

B TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaard) van de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

Op 1 juni 2018 is een quickscan uitgevoerd op het erf aan de Schalmmedenweg 6 in Hengelo. De te slopen veeschuren bleken geschikt te zijn voor vleermuizen. Daarom is aanvullend onderzoek gedaan naar vleermuizen op 20 juni 2018, 12 juli 2018, 2 september 2018 en 28 september 2018, volgens de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017. Hieruit is gebleken dat op het erf een zomerverblijfplaats en drie paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn.

De zomerverblijfplaats is gevonden in het woonhuis, en wordt gebruikt door ongeveer 10 gewone dwergvleermuizen. Mogelijk heeft deze verblijfplaats ook een kraamfunctie en wordt de verblijfplaats door enkele dieren gebruikt als winterverblijfplaats. Tevens is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in het woonhuis aanwezig. Het woonhuis blijft behouden.

In elk van de twee veeschuren is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. De exacte positie van deze verblijfplaatsen is moeilijk te achterhalen vanwege de complexiteit van de stallen.

Het plangebied en de omgeving van het plangebied behoren tot het vaste leefgebied van tussen de 10 en 15 gewone dwergvleermuizen. Als de vleermuizen zijn uitgevlogen wordt eerst gedurende langere tijd op het erf gefoerageerd. Doordat er nog vee op het erf aanwezig is in schuren die behouden zullen blijven, zijn er vrij veel insecten op het erf aanwezig. Ook wordt er vrij veel gefoerageerd in de te slopen stallen. Pas wat later op de avond vertrekken vleermuizen om te foerageren boven omliggende erven.

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

Het onderzoek voldoet aan de vereisten van het huidige vleermuisprotocol. De aanwezigheid van vleermuizen en verblijfplaatsen is daarmee voldoende in beeld gebracht.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Door de sloop van de twee veeschuren gaan twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Tevens kan een verslechtering van het foerageergebied optreden direct rond een (belangrijke) verblijfplaats (in de te behouden woning). Door het slopen van de schuren wordt het erf (tijdelijk) opener en minder interessant voor vleermuizen om te foerageren. Wel blijven de andere stallen behouden. In deze stallen worden koeien gehouden. Koeien trekken veel insecten aan. In en rond deze stallen kunnen vleermuizen uitstekend jagen. Daarnaast kunnen de vleermuizen jagen op de erven en langs de houtsingels in de directe omgeving van het plangebied.

Ongeschikt maken van de paarverblijfplaatsen

De twee veeschuren moeten gesloopt worden buiten de paartijd (15 juli – 15 oktober). In dit geval is dit de najaar- en winterperiode, vanaf 15 oktober 2019. Het heeft de voorkeur de sloopwerkzaamheden uit te voeren in oktober-november 2019. Kort voor de sloop moeten de stallen door een vleermuis deskundige worden geïnspecteerd op de aanwezigheid van vleermuizen met behulp van een batdetector.

¹³ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁴ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

Aan de hand van de resultaten van deze inspectie kan de beste werkwijze worden gekozen om de gebouwen te ontmantelen. Als de vleermuizen nog in de schuur aanwezig zijn, dan is het waarschijnlijk de beste methode om delen van het dak te openen, zodat er een luchtstroom in de stal ontstaat. Na vrijgave van een vleermuisdeskundige kunnen de schuren volledig gesloopt worden. Voorkomen moet worden dat tijdens bouwwerkzaamheden vleermuizen op het bestaande erf verstoord worden. Het is daarom niet toegestaan om het erf tijdens nachtelijke uren te verlichten met bouwlampen.

Alternatieve vleermuisvoorzieningen

Voor 15 februari 2019 heeft u 8 houten vleermuiskasten (model A) opgehangen. Volgens u zijn dit permanente voorzieningen. Deze kasten heeft u opgehangen aan de te behouden stallen op het erf aan de Schalmedenweg 6 in Hengelo (bijlage 4 van dit besluit).

Foeragegebied

In de huidige situatie is het erf tamelijk besloten door bebouwing en opgaand groen. Door het verwijderen van de stallen wordt één zijde van het bestaande erf volledig open. Hierdoor wordt het bestaande erf minder geschikt als foeragegebied. Hierdoor wordt het erf minder geschikt/aantrekkelijk als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen. Een besloten erf is aantrekkelijker als foeragegebied. Het is noodzakelijk om een nieuwe grens te realiseren langs het bestaande erf. Dit kan worden gedaan door het planten van een forse haag, of een houtsingel (geniet de voorkeur). De aanplant zal gedaan worden in het voor- of najaar. Op deze manier blijft het besloten karakter van het erf behouden. In bijlage 4 van dit besluit is weergegeven waar deze beplanting gerealiseerd zal worden.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Door het slopen van de twee schuren worden twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield. Er zijn meer verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig, maar deze worden niet beschadigd en vernield door uitvoering van het project.

Door het verwijderen van de twee schuren kan het erf minder geschikt worden als foeragegebied van de gewone dwergvleermuis. In het naastgelegen woonhuis is een zomerverblijfplaats gevonden, waar ongeveer 10 exemplaren van de soort gebruik van maakt. Mogelijk dat deze verblijfplaats ook gebruikt kan worden door een kraamkolonie. Uit het onderzoek is gebleken dat de vleermuizen uit deze zomerverblijfplaats en de drie paarverblijfplaatsen na het uitvliegen langdurig foerageren op het plangebied. Gezien de beperkte oppervlakte van het erf, en de geschikte foeragemogelijkheden in de omgeving zal geen directe schade optreden aan het essentiële foeragegebied. Echter, gezien de mogelijke aanwezigheid van een kraamverblijfplaats en meerdere paarverblijfplaatsen is dit niet uit te sluiten.

Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

Voor de twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is ruim voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden voorzien in alternatieven in de vorm van acht houten vleermuiskasten. Deze kasten heeft u tegen buitenmuren geplaatst. Echter, deze kasten kennen geen lange levensduur. En zij kunnen eenvoudig weer verwijderd worden. In het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) wordt ook aangegeven dat uitwendige vleermuiskasten niet geschikt zijn als permanente vervanging. Hierdoor zien wij deze vleermuiskasten niet als duurzame oplossing voor het verwijderen van twee paarverblijfplaatsen. Ze kunnen echter wel goed functioneren als tijdelijke paarverblijfplaats. Voor permanente voorzieningen zijn andere maatregelen noodzakelijk, hetgeen hieronder nader wordt onderbouwd.

Het weghalen van deze tijdelijke vleermuiskasten is niet verplicht. Indien deze kasten wel verwijderd worden, dient dit zorgvuldig te gebeuren (voorschrift 5).

In de periode april-half mei of september-oktober moeten de twee veeschuren ongeschikt gemaakt worden als verblijfplaats voor vleermuizen. De voorgedragen methode is in grote lijnen voldoende. Omdat u niet goed heeft kunnen achterhalen waar de invliegopeningen zich bevinden, dient u aanvullend op meerdere wijzen extra tocht en lichtinval te creëren. Bijvoorbeeld door plaatmateriaal te verwijderen langs (binnen)muren en langs dakranden en dergelijke. Vervolgens dient u minimaal drie dagen te wachten voordat de stallen gesloopt worden. Na het ongeschikt maken moet een controle worden uitgevoerd met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige(n). Indien alsnog vleermuizen worden aangetroffen, dan moeten extra maatregelen getroffen worden om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. De ecologisch deskundige bepaalt dat. Deze procedure dient herhaald te worden totdat geen exemplaren meer waargenomen worden. De werkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.

Op deze wijze wordt voorkomen dat eventueel aanwezige vleermuizen worden gedood tijdens de werkzaamheden. Daarom hebben wij bovenstaande handelswijze opgenomen in voorschrift 6.

Op het erf zijn opvallend veel verblijfplaatsen aanwezig. De exemplaren van de gewone dwergvleermuis die gebruik maken van deze verblijfplaatsen blijven na het uitvliegen langdurig foerageren binnen het plangebied. Door het verwijderen van de schuren verdwijnt de (wind)luwte. Daarom stelt u een haag/houtsingel voor. De voorgestelde locatie van dit groenelement is een geschikte locatie. Wij hebben echter nog enkele aanvullingen. Deze haag/houtsingel dient aaneengesloten te zijn. De hoogte moet minimaal 4-5 meter zijn, omdat dit waarschijnlijk de vlieghoogte is van de op het erf foeragerende vleermuizen. Vleermuizen vliegen op deze hoogte door tuinen en langs het woonhuis en de stallen en schuren. Daarom dient u geen haag aan te planten, maar een houtsingel. Uiterlijk op 1 mei 2020 dient deze houtsingel aangeplant te zijn. Op deze wijze kan de luwte behouden blijven. Daarom hebben wij voorschrift 9 opgenomen. Omdat de gemeente Hengelo na realisatie van het project geen eigenaar meer is van het plangebied, dient u een instemmingsverklaring te verkrijgen van de nieuwe eigenaar. Hierdoor hebben wij de borging dat de houtsingel daadwerkelijk wordt aangelegd.

Permanente voorzieningen

De reeds opgehangen vleermuiskasten vormen geen permanent alternatief voor het verlies van twee paarverblijfplaatsen. Wij vinden het daarom noodzakelijk dat duurzame voorzieningen gecreëerd worden in de nieuwbouw binnen het plangebied. In het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis worden voorbeelden gegeven van duurzame voorzieningen voor paarverblijfplaatsen. Deze voorbeelden zijn weergegeven in bijlage 5 van dit besluit. Specifiek gaat het om het realiseren van verblijfplaatsen in spouwmuren, achter gevelbetimmering of middels inmetselekasten. Deze voorzieningen vormen een geschikt alternatief voor een paarverblijfplaats. Wij hebben in voorschrift 7 opgenomen dat de maatregelen uit bijlage 5 in de nieuwbouw gemaakt worden, en op welke wijze dat moet gebeuren.

U moet afspraken maken met de nieuwe eigenaren van het nieuw te bouwen woonhuis cq bijgebouwen waarin de permanente vleermuisvoorzieningen worden geplaatst. Dit moet u doen middels het koopcontract met de nieuwe eigenaar. Wij hebben voorschrift 8, zodat geborgd wordt dat deze maatregelen geplaatst worden op geschikte locaties.

De permanente vleermuisvoorzieningen moeten uiterlijk in april 2022 aanwezig zijn. Ook stelt u voor om vanaf 15 oktober 2019 te starten met het ongeschikt maken van de schuren. Op basis van voorschrift 3 moet u ons minimaal een week van te voren op de hoogte stellen hiervan. De looptijd van de ontheffing wordt hierop aangepast.

Conclusie toetsing

Door het slopen van twee veeschuren worden twee paarverblijfplaatsen beschadigd en vernield. Hiervoor is ontheffing nodig.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

Aan de Schalmedenweg 6 is op dit moment nog een melkveebedrijf gevestigd. Dit bedrijf houdt op te bestaan. Een groot deel van de aangekochte gronden is nodig voor de realisering van de woonwijk Dalmeden. De twee veeschuren worden gesloopt in het kader van de Rood-voor-Rood regeling. Hierdoor wordt ruimte geboden voor de realisatie van een nieuwe woning. Het vastgestelde bestemmingsplan is hiervoor gewijzigd van 'Agrarisch' naar 'Wonen'.

In onderhavig plan wordt de huidige situatie verbeterd. Op het erf is nu nog sprake van meerdere (vervallen) schuren en wordt/is het agrarische bedrijf beëindigd. Een primair doel van de Rood-voor-Rood regeling is kwaliteitsverbetering van de specifieke locaties. De huidige kwaliteit van de locatie Schalmedenweg 6 is slecht te noemen. De agrarische activiteiten zullen hier worden gestaakt, de bestaande bebouwing zal worden gesloopt en hier komt een nieuwe woning voor in de plaats. De ontwikkeling betekent een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van dit gebied door:

- De sloop van de bestaande landschapsontsierende bebouwing;
- De aanplant van bomen en singels.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

Een deel van de gronden van het agrarische bedrijf aan de Schalmedenweg 6 is door de gemeente Hengelo aangekocht vanwege uitbreidingen van de woonwijk Dalmeden. De leegstaande en vervallen schuren worden vanuit de Rood-voor-Rood regeling gesloopt en daarvoor in de plaats wordt een nieuwe

woning gebouwd. Wegens het opheffen van het agrarische gebruik en de nieuwbouwplannen van de gemeente is geen ander bevredigende oplossing voor handen dan het voorgestelde plan. De aanwezige asbesthoudende golfplaten moeten op termijn gesaneerd worden. Daarmee bestaat de kans dat de veeschuren ongeschikt raken als paarverblijfplaats. Verdere leegstand van de twee schuren zal uiteindelijk ook kunnen leiden tot het verlies van de twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Er wordt, middels het opleggen van aanvullende voorschriften, voldoende rekening gehouden met de gewone dwergvleermuis gedurende de uitvoering van de werkzaamheden en door het treffen van duurzame maatregelen. Hierdoor is geen sprake van een verslechtering van de staat van instandhouding.

Het is voldoende aangetoond dat er geen bevredigende alternatieven mogelijk zijn om de gevolgen voor de gewone dwergvleermuis verder te minimaliseren.

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Beide schuren zijn voorzien van asbesthoudende golfplaten. Een verdere onderbouwing heeft u niet gegeven.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. Het verwijderen van de asbesthoudende golfplaten komt ten goede aan de volksgezondheid.

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

Door het slopen van de veeschuren worden twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis onbruikbaar. De werkzaamheden vinden geheel buiten de kwetsbare perioden plaats. Tijdens en direct na de uitvoering van de werkzaamheden zijn voldoende tijdelijke en permanente voorzieningen aanwezig. De nieuwbouw in het plangebied wordt voorzien van voldoende permanente voorzieningen. Omdat de gewone dwergvleermuis aanwezig blijft in het plangebied en buiten het plangebied ook voorkomt, wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in haar natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

B1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁶ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de gewone dwergvleermuis kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort wordt niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soort optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁷. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing vanwege de sloop van twee schuren aan de Schalmeweg 6 in Hengelo te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen zijn aan de ontheffing voorschriften verbonden.

¹⁶ Wnb, artikel 1.10, derde lid.

¹⁷ Art. 1.11, eerste en tweede lid

BIJLAGE 3 – Ligging plangebied

BIJLAGE 4 – Locatie vleermuiskasten en aanplant houtsingel

BIJLAGE 5 – Vleermuisvoorzieningen in nieuwbouw (woonhuis of bijgebouw)

Dit is een publicatie van BIJ12 | Werkt voor Provincies

Voorbeelden permanente vervanging van verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen realiseren in spouwmuren

Duurzame potentiële verblijfplaatsen kunnen in een spouwmuur worden gerealiseerd door deze toegankelijk en geschikt te houden voor vleermuizen. Het Bouwbesluit staat dit toe. Spouwmuren zijn onder meer geschikt als de gewone dwergvleermuis, afhankelijk van de temperatuur, de keuze heeft om of aan de zijde van de buitenmuur of aan de zijde van de binnenmuur te zitten. Is de vrije ruimte tussen isolatiemateriaal (inclusief platen) en de buitenmuur minder dan 1,5 tot 2 centimeter dan raken ze altijd de buitenmuur, hetgeen niet gunstig is omdat ze zich dan niet kunnen verplaatsen binnen deze ruimte. In nieuwbouw kunnen invliegopeningen worden gecreëerd door middel van stootvoegen van 1,5 tot 2 centimeter breed, bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte en moeten juist gepositioneerd zijn ten opzichte van de zon.

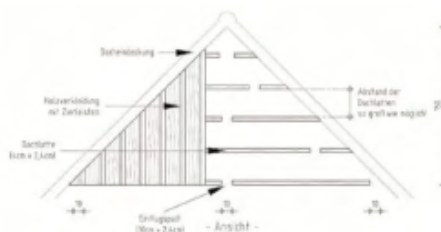
Bij gebruik van isolatieplaten in de spouw is het relevant deze platen op te ruwen of stevig duurzaam kunststof gaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter te bevestigen. Als glaswol (en dergelijke) als isolatie wordt gebruikt, is het nodig dunne ruwe platen tegen het isolatiemateriaal aan te brengen, bijvoorbeeld houtwolcement.

Bij voorkeur hebben deze verblijfplaatsen een grootte van minimaal 50 x 80 centimeter en worden ze op de hoek van het gebouw gepositioneerd, zodat de vleermuis zich binnendoor van de ene naar de andere gevelzijde kan verplaatsen afhankelijk van de klimaatomstandigheden.

Verblijfplaatsen realiseren achter gevelbetimmering

Verblijfplaatsen kunnen ook worden gerealiseerd door het aanbrengen van bij voorkeur meerlaagse gevelbetimmering (figuur 17) of een plaat tegen de gevel zodat een ruimte van enkele vierkante meters wordt gecreëerd. Zowel de buitenmuur als de binnenzijde van de plaat of planken moeten ruw zijn. Als het een gladde buitenmuur betreft moet eerst een ruwe achterwand bevestigd worden. Met latjes kan/kunnen plaat/planken zodanig worden bevestigd, dat aan de onderzijde een ruimte ontstaat van ongeveer 3 centimeter en aan de bovenzijde 1,5 centimeter. Het materiaal moet eveneens op voldoende hoogte (minimaal 3 meter) worden aangebracht.

Figuur 17: Voorbeeld van gevelbetimmering welke geschikt is als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen (bron www.vleermuizenindestad.nl).

Verblijfplaatsen realiseren achter boeiboorden of sierlijsten

Ook achter boeiboorden of sierlijsten kunnen gewone dwergvleermuizen verblijfplaatsen hebben. De hierboven omschreven criteria zijn hiervoor eveneens van belang. Het heeft een grote meerwaarde als de ruimte achter de boeiboorden van verschillende gevels met elkaar in verbinding staan, zodat vleermuizen overdag, afhankelijk van de temperatuur, van locatie kunnen wisselen.

Verblijfplaatsen bij dakconstructies

Een eenvoudige manier is om bij dakconstructies gebruik te maken van boeiboorden met een ruimte van 1 centimeter die toegang geven tot het dak. Ook kunnen speciale dakpannen en dergelijke worden toegepast. Er is onvoldoende ervaring met de zogenaamde vleermuisvide (een soort van verticale vogelvide) voor aan de rand van het dak, daar waar de dakpannen over de gevel heen hangen. Experimenteel, met monitoren van de resultaten, zou dit kunnen worden toegepast.

Verblijfplaatsen in muren door middel van inmetselekasten

In Nederland zijn nog weinig positieve resultaten bekend van het gebruik van inmetselekasten (figuur 18) door de gewone dwergvleermuis. Experimenteel, met monitoren van de bereikte resultaten, zou dit kunnen worden toegepast. Inmetselekasten moeten gekoppeld kunnen worden zodat een grote ruimte ontstaat waardoor de vleermuizen zich kunnen verplaatsen van de ene naar de andere kast.

Kader maatregel

behoud functionaliteit, waarborgen staat van instandhouding

Figuur 18: Voorbeelden van inmetselekasten (bron: <http://www.schwegler-natur.de>).

